

akademický sochař

Martin Pokorný

Jeseniova 67

130 00 Praha 3

pokornymartin@email.cz

tel.: 606 330 437

777 575 269

č. lic. MK11339/93

Kontaktní adresa : M. Pokorný

Čížovky 4

294 06 Břežno

Loukovec

Kamenné prvky vnějšího pláště kostela Povýšení sv. Kříže

Předběžný návrh na restaurování

I. Lokalizace památky

Kraj: Středočeský

Obec: Loukovec

Objekt: kostel Povýšení sv. Kříže

Rejstříkové číslo památky: 1640/1

Památka: - kamenné koule štítu (2ks)

- kamenný erb

- kamenná ostění portálů (3 ks)

- náhrobní deska na jižní zdi

II. Údaje o památce

Datování: barokní sloh, první polovina 18. stol.

Materiál: okrový, místní, středně zrný pískovec

III. Údaje o akci

Vlastník: Římskokatolická farnost Loukovec

Závazné stanovisko: MěÚ Mnichovo Hradiště, č.j. VŽP - 1226/05-36-MA ze dne 28.6.2005

Památkový dohled: ing. arch. Eva Vyletová / NPÚ ÚOPSC Praha

Odpovědný restaurátor: ak. soch. Martin Pokorný

Další údaje budou doplněny v rámci restaurátorského průzkumu.

IV. Popis památky

Kamenné koule štítů

Pískovcové koule umístěné na čtvercovém soklu s prohnutým dřikem.

Kamenný erb

Alianční znak s oválnými erby Valdštejnů a Fürstenberků umístěnými v kartuši s korunkou a květinovým dekorem.

Ostění portálů

a) Hlavní portál je obdélný, se supraportou ukončenou vzedmutou, uprostřed prolomenou profilovanou římsou. Ostění vstupu má bohatou barokní profilaci. Je členěno ušima a vysazeným nadpražím s klenákem ve vrcholu. V ploše supraporty je v kamenné desce s lištovým orámováním umístěn kovový znak Rohanů.

b) Portál lodí s bohatou barokní profilací je členěn ušima a vysazeným nadpražím s klenákem ve vrcholu.

c) Portál sakristie je obdélný, lemovaný lištou s ušima a vysazeným nadpražím.

Náhrobní deska

Nápisová deska v pískovcovém profilovaném rámu.

V. Popis současného stavu památky

Kamenné koule štítu

Povrch kamene je pokryt prachovými a exhalačními depozity a zelenými řasami. Kámen je povrchově zvětralý, odmyta je původní finální vrstva kamene do hloubky cca 2-8 mm. Na podstavci chybí větší části hmot (odpadlé úseky říms, hran atp.)

Kamenný erb

Povrch kamene je pokryt prachovými a exhalačními depozity a zelenými řasami, ve srážkových stínech se tvoří tmavé krusty. Kámen je povrchově zvětralý, místy chybí drobné úseky modelace.

Ostění portálů

Povrch kamene je pokryt prachovými a exhalačními depozity a zelenými řasami, ve srážkových stínech se tvoří tmavé krusty, které se uvolňují i s povrchovou vrstvou kamene. Na portálech jsou zbytky starších nátěrů.

Kámen je povrchově zvětralý, místy chybí drobné úseky modelace, u volut nad hlavním portálem chybí velké hmoty kamene. Překlady u portálů b) a c) jsou prasklé, pravá stojka portálu c) je rozlomená na tři části. Portály jsou doplněny omítkou (pravděpodobně vápennou) a novodobými cementovými vysprávkami. Spárování většinou chybí.

Náhrobní deska

Vápenková nápisová deska je mírně zašpiněna prachovými depozity, pískovcový rám je zašpiněn prachovými a exhalačními depozity a zelenými řasami, kámen je povrchově zvětralý, na dvou místech prasklý.

VI. Předběžný návrh na restaurování kamenných prvků

A/ Koncepce restaurátorského zásahu

Statické zajištění portálů b) a c), konsolidace kamene, doplnění poškozených míst umělým kamenem. Kamenné koule štítu, kamenný erb a náhrobní deska budou prezentovány v přírodním kameni, u portálů bude štukatérsky provedeno přeštukování povrchu kamene a finální nátěr.

B/ Navrhovaný postup restaurátorských prací

1. Restaurátorský průzkum

- a) vyhledání historických podkladů a fotografií o předchozích opravách a původní podobě památky
- b) průzkum dochovaných povrchových úprav
- c) zjištění stavu kamene, štuky a vysrávek, grafické znázornění poškozených míst a vysrávek
- d) průzkumová zpráva - vyhodnocení průzkumů, návrh dalšího postupu restaurátorských prací včetně určení materiálů a technologií (restaurátorský záměr)

2. Restaurování kamenných prvků

- a) **Biocidní zásah** materiálem Porosan (f. Aqua), mechanické očištění (odstranění nevyhovujících vysrávek, oslabení krust, odstranění maltových a cementových potěrů a betonových vrstev), očištění a omytí párou se sníženým tlakem.
- b) **Snížení obsahu solí** ve spodní části stojek portálů (oplachy destilovanou vodou).
- c) **Zpevnění** narušených částí kamene celoplošně metodou opakovaným smáčením povrchu organokřemičitou látkou Ifest OH 100 (f. Imesta) a Funcosil 500 KSE (f. Remmers).
- d) **Přípevnění a přeosazení uvolněných částí kamene, injektáže trhlin** materiály Paraloid B-72 (f. Imesta) - 5-25% roztok v toluenu, metylmetakrylát Marmorkitt Super (f. Akemi) - v závislosti na velikosti lepených částí.
- e) **Statické zajištění trhlin** překladů ostěním b) a c) a pravé stojky ostění c) jedním až dvěma antikorovými trny o průměru 10 mm, vyklínování trhlin a jejich vyplnění a injektáže materiály Mapci - Antique I, metylmetakrylát Marmorkitt Super (f. Akemi), Paraloid B-72 (f. Imesta).
- f) **Doplnění poškozených míst a spárování** bude provedeno na základě konzultací se zástupci NPÚ ÚOPSC Praha. Doplnění bude provedeno umělým kamenem na minerální bázi, zabarveným do hmoty, měkčím než je okolní kámen, strukturou odpovídajícímu původnímu kameni. Spárování bude provedeno vápennou maltou, barevně přizpůsobenou okolí.
- g) **Barevná retuš** bude provedena minerálními pigmenty rozpuštěnými v lihu.
- h) **Hydrofobizace** siloxanovým přípravkem s důrazem na místa vystavená dešťové vodě.
- i) **Restaurátorská zpráva** bude zpracována v souladu s ust. §10 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí památkový zákon (včetně dokumentace v průběhu celého

pracovního procesu). Bude předána ve třech vyhotoveních a v digitální podobě (NPÚ ÚOPSC Praha, vlastník, MěÚ Mnichovo Hradiště - v zúžené verzi).

U portálů nebude provedena barevná retuš a hydrofobizace. Povrch bude štukatérsky doplněn štukem a barevně sjednocen nátěrem (není součástí restaurování).

Navrhované materiály

Biocidní zásah: Porosan (f. Aqua)

Zpevnění: Ifest OH 100 (f. Imesta), Funcosil KSE 500 (f. Remmers),

Injektáž a připevnění uvolněných částí: Paraloid B-72 - 5 - 20% roztok, metylmetakrylát

Marmorkitt Super - f. Akemi

Statické zajištění trhlin: antikorové trny - průměr 10mm, Mapei - Antique I, metylmetakrylát

Marmorkitt Super (f. Akemi), Paraloid B-72 (f. Imesta)

Doplnění: Funcosil Restauriermörtel (f. Remmers), Petra C (f. Aqua)

Doplnění spárování: Hasit 566 (f. Hasi)

Barevná retuš: pigmenty Bayfferox (f. Aqua), líh

Hydrofobizace: IW 290 (f. Imesta)

Preventivní biocidní ošetření: Porosan (f. Aqua)

V Čížovkách, 5. srpna 2012

ak. soch. Martin Pokorný